

Kesit Akademi Dergisi

The Journal of Kesit Academy

ISSN: 2149 - 9225

Yıl: 3, Sayı: 9, Eylül 2017, s. 83-107

Yrd.Doç. Dr. Sibel SÜ ERÖZ

Kırklareli Üniversitesi, Turizm Fakültesi, Turizm İşletmeciliği Bölümü, sibeleroz@hotmail.com

Ezgi ASLAN

Kırklareli Üniversitesi, Turizm İşletmeciliği
e.ezgiaslan@gmail.com

ISTRANCA (YILDIZ) ORMANLARININ REKREASYON POTANSİYELİNİN GÜLEZ METODU İLE DEĞERLENDİRİLMESİ

Özet

Kırklareli İli ve Bulgaristan sınırları içerisinde yer alan Istranca (Yıldız) ormanları, ulusal ve Avrupa ölçeğinde korunabilmiş zengin biyolojik çeşitliliği ile eşsiz bir ekosistemdir. Bu araştırmanın amacı, Kırklareli İli'nde bulunan Istranca (Yıldız) Ormanları'nın Gülez Yöntemi (peyzaj değeri, iklim değeri, ulaşılabilirlik değeri, rekreatif kolaylıklar değeri ve olumsuz etkenler değeri) temelinde rekreasyon potansiyelini belirlemektir. Bu yöntem "Ormaniçi Rekreasyon Potansiyeli Değerlendirme Formu" içerisinde yer alan bu beş ögeye puan vererek rekreasyon potansiyellerinin kolayca bulunması için matematik formülle ifadesini bulan ve oldukça pratik bir hesaplama şekli getiren bir yöntemdir. Çalışmada, Kırklareli İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, Kırklareli Orman İşletme Müdürlüğü, Köy muhtarları (Dereköy, Armağan Köy, Beypınar, Gökyaka, Sarpdere, Boztaş, Hamdibey, Avcılar, Sisioba) ile yapılan görüşmeler sonucunda elde edilen veriler ve ikincil kaynaklar yardımıyla elde edilen verilerden yararlanılmıştır. Yapılan değerlendirme sonucunda Istranca (Yıldız) Ormanları'nın rekreatif potansiyel değeri %77 olarak bulunmuştur. Bu değer Gülez (1990) metoduna göre orman içi rekreasyon potansiyelinin çok yüksek (%75 den yukarı) bir değerde olduğu anlamını taşımaktadır.

Anahtar Kelimeler: Gülez Metodu, Istranca Ormanları, Rekreasyon

EVALUATION OF RECREATION POTENTIAL OF STRANDJA (YILDIZ) FOREST BY THE GULEZ METHOD

Abstract

Strandja (Yıldız) forest which is located in Kırklareli province and within the borders of Bulgaria is unique and well-preserved ecosystem rich in biodiversity not only national but also in European scale. The forest that is located in rural recreation areas most preferred outdoor recreation areas because of the natural, cultural and visual values (Akten, 2003: 116). The purpose of this research is to determine the recreation potential of Istranca (Yıldız) Forests in Kırklareli Province on the basis of Gülez Method (landscape value, the climate value, accessibility value, recreation conveniences value and negative factors value). This method named as "Forest Interior Recreation Potential Evaluation Form" has pretty practical calculation basis by giving points to the five items which are located inside so that the recreation potential may be scored in an easy way with mathematics Formula. In this research, the data obtained from the interviews with Kırklareli Provincial Directorate of Culture and Tourism, Kırklareli Forestry Administration, mukhtar- the head of a village (Dereköy, Armağan, Beypınar, Gökyaka, Sarpdere, Boztaş, Hamdibey, Avcılar, Sislioba) and the data obtained from secondary sources is evaluated. The data obtained is analysed and proposals are developed. The data obtained is analysed and proposals are developed. The result of the evaluation Istranca (Star) Forests recreational potential value was found as %77. This value implies that the recreational potential of the forest is very high (75% higher than) according to Gülez (1990) method.

Keywords: Gülez Method, Stradanja Forest, Recreation

Giriş

Günümüzde değişen yaşam koşulları ve teknolojik yenilikler sonucu ortaya çıkan çarpık kentleşme ve çevre kirliliği, doğal alanların azalmasına ve niteliklerinin bozulması yol açarak rekreasyonu gereksinim haline getirmiştir. Fiziksel ve ruhsal gereksinimlerini karşılama çabasında olan insanlar boş zamanlarını değerlendirmek ve yitirilen enerjilerini yeniden kazanmak amacıyla rekreasyon alanlarına (Akesen, 1978 akt. Bozkurt: 2016: 318-319) ve özellikle kırsal rekreasyon alanlarına yönelmeye başlamışlardır (Ertüzün ve Fişekçioğlu, 2013: 1).

Kırsal rekreasyon alanları içerisinde yer alan ormanlar, sahip olduğu doğal, kültürel ve görsel değerler nedeniyle en fazla tercih edilen açık hava rekreasyon alanlarıdır (Akten, 2003: 116). Açık hava rekreasyonuna ilişkin aranılan doğal koşullar en uygun biçimde orman ve çevresinde yer almaktadır. Rekreasyonun kişiye verebileceği değerler ormanın doğal ortamı içinde en yüksek boyutlara ulaşmaktadır. Akla gelebilecek bütün verileriyle doğanın simgesi olan ormanın, insanı çeken, onu yenileyen ve yaşamın güzelliklerini ona tattıran fiziksel ve algısal özellikleri, diğer kırsal mekanlarla kıyaslanamayacak kadar çok ve çeşitlidir (Pehlivanoğlu, 1974: 155). Kırklareli İli ve Bulgaristan sınırları içerisinde yer alan Istranca (Yıldız) Ormanları

da, ulusal ve Avrupa ölçeğinde korunabilmiş zengin biyolojik çeşitliliği ile eşsiz bir ekosistemdir (www.demirkoy.gov.tr, 2017). Istranca (Yıldız) Ormanları'nın ulaşılabilirliğinin kolay olması ve kırsal açık hava rekreasyon kaynaklarına sahip olması dolayısıyla çalışma alanı olarak seçilmiştir.

"Istranca (Yıldız) Ormanları Trakya'nın Karadeniz kıyıları boyunca kuzeybatıdan güneydoğuya doğru uzanmaktadır. Söz konusu dağlar, sınırlarımızın ötesinde, Bulgaristan'ın güneyinden başlarlar. Türk-Bulgar sınırından, gayet geniş bir şekilde Türkiye'ye dahil olurlar. Sınır üzerinden genişlik, Uzunbayır güneyinden Karadeniz kıyısına kadar 123 km.'yi bulur. Güneydoğuya doğru giderek darlaşır ve orta kısımda, Kırklareli-Panayır İskelesi arasında 65 km. genişliğe ulaşır. Vize ile Kıyıköy arasında sadece 30 km. genişlikte olup, güneydoğu nihayeti yakınında Binkılıç (Istranca) ile Yalıköy (Podima) arasındaki genişlik 12.5 km.'den ibarettir. Uzunluğu ise Bulgaristan sınırından Terkos gölü güneyinde Kestanelik'e kadar 154 km. kadardır. Yukarıda sınırları belirlenen alan içerisinde kalan saha, Istranca (Yıldız) Ormanları olarak tanındığı halde; gerçekten bir dağ görünümü çok sınırlı bir sahaya intisar eder. Esas dağlık kesim (Yüksek Istranca), yukarıda sınırlanan sahanın ortasında yer almış olup, Bulgaristan sınırı ile Sergen arasında uzanır" (Kurter, 1978: 2). Trakya'nın Kuzeybatısında coğrafi koordinatları, 27° 21'- 28° 08' Doğu boylamları ve 41° 34'-41° 59' Kuzey enlemleridir (Serengil, 2010: 3; www.yildizdaglari.cevreorman.gov.tr, 2017).

Çalışmada Istranca (Yıldız) Ormanları'nın Gülez metodu ile değerlendirilmesi amaçlanmaktadır. Bu yöntemin kullanımının uygun olup olmadığını belirlemek amacıyla yapılan literatür çalışmasında; Korkmaz ve Karadeniz (2004); Yılmaz, Karaşah ve Erdoğan (2009); Akten ve Akten (2011); Çalık ve diğ. (2013), Türker, Türker ve Güzel (2014); Altunöz, Tırıl ve Arslan (2014); Polat ve Aktaş Polat (2016) tarafından turizm amaçlı çalışılmış olduğu belirlenmiştir.

Bu doğrultuda çalışmada öncelikle rekreasyon kavramı ve rekreasyon orman ilişkisi ele alınmıştır. Devam eden kısımda Gülez metodu açıklanmış ve son bölümde ise Gülez Metodu'nun temel alındığı araştırma kısmına yer verilmiştir. Son olarak da sonuç ve öneriler kısmında yapılması gerekenlere yönelik önerilerde bulunulmuştur.

1. Rekreasyon Kavramı ve Rekreasyon- Orman İlişkisi

1.1. Rekreasyon Kavramı

Literatürde rekreasyon kavramının çok sayıda tanımı yapılmış olup yapılan tanımlarda "boş zaman" ve "serbest zaman" vurgusunun ön plana çıktığı görülmektedir.

Rekreasyonu; Naggle (1999: 4), "bir kişinin boş zamanlarında kişisel zevk veya eğlence amacıyla gönüllü olarak üstlendiği faaliyetler"; Pehlivanoğlu (1976: 148), "bireyin kendi istek ve içgüdüüne göre olanakları ölçüsünde kullanabileceği boş zamanlarında yer alan, bedensel ve ruhsal dinlenme gereksinimlerini karşılayarak bireyi boşaltan ve yenileyen, çalışma ve yaşama istek ve gücünü ayakta tutan ve sürdürüldüğü sürece bireye zevk veren, gelir sağlama kaygısından uzak her türlü eylemi kapsayan davranışlar bütünü"; Gülez (1990: 132); "dinlenmek ve

yeniden canlılık kazanmak amacıyla genellikle boş zamanlar içinde yapılan etkinlikler"; Tütüncü (2012: 245), "insanın yaşam kalitesini artırmak için serbest ve boş zamanında doğaya zarar vermeden, kendi istemi ve gönüllü olarak yaptığı faaliyetleri kapsayan multidisipliner bir çalışma alanı" olarak tanımlamaktadır.

Bu tanımda da belirtildiği gibi rekreasyon eylemi insan yaşamı içinde birçok disiplini kapsamaktadır. İnsanların dinlenmek, eğlenmek ve zevk almak amacıyla yaptıkları seyahat ve konaklamaları sonucu ortaya çıkan olay ve ilişkilerin bütünü olarak adlandırılan turizm de bu disiplinler içerisinde yer almaktadır (Ertüzün ve Fişekçioğlu, 2013: 3). Dolayısıyla turizm, rekreasyon ve boş zaman genellikle birbirleriyle ilişkili kavramlar olarak görülmektedir (Hall ve Page, 1999: 7).

Literatürde rekreasyon türlerinin çeşitli biçimlerde sınıflandırıldığı görülmektedir. Çalışmada Akesen'in (1978 akt: Koyuncu, 2012: 27), "rekreasyon özel işlevleri dikkate alınarak belirli eylem ve durgunluk hallerine göre de sınıflandırılabilir" şeklindeki sınıflandırmasında yer alan sınıflandırma temel alınmaktadır. Bu sınıflandırma biçimi;

- Ticari Rekreasyon
- Sosyal Rekreasyon
- Uluslararası Rekreasyon
- Estetik Rekreasyon
- Fiziksel Rekreasyon
- Orman Rekreasyonu şeklindedir.

1.2. Rekreasyon ve Orman İlişkisi

Aşırı nüfus yoğunluğu, hava kirliliği, gürültü ve plansız yapılaşma gibi olumsuz faktörler nedeniyle kent çevresinin bozulması ve etkisini yitirmesi sonucunda kent insanının doğaya ve yeşile daha yakın olma isteği (Uslu ve Ayaşlıgil: 2007: 233) rekreasyon ve rekreasyonel gereksinimleri ortaya çıkarmıştır (Pehlivanoğlu, 1976: 142). İnsanlar artık şehir stresinden ve kirliliğinden uzaklaşmak, manzara olanaklarından faydalanmak, doğa ile iç içe olmak, temiz hava almak, spor yapmak, avlanmak ya da balık tutmak gibi rekreasyon aktivitelerine katılmayı tercih etmektedir (Gürer, 2014: 2).

Rekreasyon genel olarak açık hava ve kapalı yer rekreasyonu olmak üzere ikiye ayrılmaktadır. Açık hava rekreasyonu yerleşim yoğunluğu dikkate alındığında kentsel ve kırsal rekreasyon şeklinde değerlendirilmektedir. Kırsal açık hava rekreasyonlarının tümüne yakını doğal kaynak özelliği taşımaktadır (Kuvan, 1998: 76).

Kırsal rekreasyon alanları kent insanına doğal çevreyi en iyi sunabilen (Ertüzün ve Fişekçioğlu, 2013: 4) aynı zamanda doğal bütünlük ve zenginlikleriyle, kent insanına kendini yenileme ve dinlenme imkanını sunan alanlardır (Korkmaz, 2001 akt. Uzun ve Müderrisoğlu, 2010: 68). Kırsal rekreasyon alanları içerisinde yer alan ormanlar, insanların rekreasyon gereksinimlerini karşılayan alanlardır (Korkmaz ve Karadeniz, 2002 akt. Akyüz, vd.: 2014: 885).

Toplumun ve bireylerin doğa ile ruhsal ve bedensel yenilenme amacına yönelik değişik türdeki ilişkileri sonucu oluşan ve günümüzde önemi uluslararası boyutlara ulaşmış bulunan açık hava rekreasyonu gereksinmelerinin karşılanmasında doğal kaynakların başında ormanlar ve bozulmamış doğa parçaları ile doğal niteliğini koruyabilmiş alanlar gelmektedir (Aksu, 2015: 267).

Orman rekreasyon alanları; “bir orman bütünlüğü ya da bir orman parçası üzerinde, açık havada dinlenmeye ilişkin çeşitli insan etkinlikleridir”. Bu etkinlikler genelde piknik, atlı-yaya yürüyüşleri, kılavuzlu turlar, çeşitli spor etkinlikleri, manzara seyri vb. olabileceği gibi hiçbir bedensel etkinlikte bulunmaksızın bir süre orman havasını teneffüs etme, orman eko-sistemine özgü ortam içinde zihinsel ve bedensel dinlenme şeklinde de olabilmektedir (Aslanboğa ve Gül 1999 akt. Akten, 2003: 116).

Açık ve yeşil alanlar, rekreasyon aktivitesi bulundursun ya da bulundurmasın doğal/vahşi yaşam alanları olarak, buldukları çevrelere değer katmakta ve yerleşimlerin yaşam kalitesini yükseltmektedirler (Court, 2004 akt. Gürer, 2014: 3).

2. Gülez Metodu

Gülez (1990) tarafından açık hava rekreasyon potansiyelinin kolaylıkla saptanmasına olanak verebilecek ormaniçi rekreasyon alanlarında mevcut beş öğeye (peyzaj değeri, iklim değeri, ulaşılabilirlik, rekreatif kolaylık ve olumsuz etkenler) ağırlıklı puan verme ilkesine dayanan bir metot geliştirilmiştir. Bu metot “Ormaniçi Rekreasyon Potansiyeli Değerlendirme Formu” Tablo 1 içerisinde yer alan bu beş öğeye puan vererek rekreasyon potansiyellerinin kolayca bulunması için matematik formülle ifadesini bulan ve oldukça pratik bir hesaplama şekli getiren bir metottur. Aşağıda da yer alan formüldeki öğelerin alabilecekleri puanların toplamı yüzde olarak bir alanın açık hava rekreasyon potansiyelini vermektedir (Gülez, 1990: 132-134).

$$P + İ + U + RK + OSE = \% RP$$

Gülez’e (1990) göre, formüle belirli ağırlıklarla giren sembollerin anlamı ve alabilecekleri en çok (maksimum) puanların (ya da ağırlıkların) dağılımı Tablo 1’de gösterilmiştir. Tabloda görüldüğü gibi, toplam puan kuramsal olarak en çok 100 olacağından, formüldeki öğelerin alabilecekleri puanların toplamı yüzde olarak bir alanın açık hava rekreasyon potansiyelini verecektir (Gülez, 1990: 134).

Tablo 1. Rekreasyon Potansiyeli (% RP) Formülündeki Öğeler ve Alabilecekleri Maksimum Puanlar

Sembol	Anlamı	Maksimum Puan (Öğenin Ağırlık Puanı)
P	Peyzaj Değeri	35
İ	İklim Değeri	25
U	Ulaşılabilirlik	20
RK	Rekreatif Kolaylık	20

OSE	Olumsuz Etkenler	0 (Minimum (-10))
% RP	Rekreatyon Potansiyeli (%)	100

Kaynak: Gülez, 1990: 134

“P” Peyzaj Değeri: Gülez’e (1990: 134) göre; bir alanın rekreasyon potansiyelinin değerlendirilmesinde en önemli özelliğini, bir destinasyonun büyüklüğü, bitki örtüsü, yüzeysel durumu, görsel kalitesi, deniz, göl ve akarsulara yakınlığı ve diğer peyzaj değerlerini kapsayan o yerin peyzaj potansiyeli oluşturmaktadır. Bu nedenle peyzaj değeri, %35’lik bir ağırlıkla değerlendirmenin ilk sırasında yer almaktadır. Tablo 1’de de görüldüğü gibi destinasyonun alacağı maksimum peyzaj değer puanını 35 olarak hesaplamıştır (4+8+8+5+4+6).

“İ” İklim Değeri: İklimin rekreasyon etkileri üzerinde büyük bir etkisi olduğu gözönüne alınarak %25’lik bir ağırlıkla rekreasyon potansiyelinin değerlendirilmesinde etkili olan ve ikinci sırasında yer alan bir diğer unsurdur. Bu değer; bölgenin “Sıcaklık”, “Yağış”, “Güneşlenme” ve “Rüzgarlılık” oranı gibi unsurları kapsamaktadır. Tablo 1’de de görüldüğü üzere destinasyonun alacağı maksimum iklim değeri puanını 25 olarak hesaplamıştır (10+8 +5+2).

Sıcaklık değeri yaz aylarının (Haziran, Temmuz, Ağustos) sıcaklık ortalaması alınarak hesaplanmıştır. Tablo 1’e göre rekreasyon etkinlikleri için en uygun yaz ayları sıcaklık ortalaması 25 °C olabileceği düşünülerek 10 puan, 16 °C ile 34 °C’ler için 1 puan verilmiştir.

İklimin rekreasyon etkinlikleri üzerine olan etkisinde ikinci önemli öge olan yağışın, en çok 8 puan ile değerlendirmeye alınması uygun görülmüştür. Yağışın rekreasyon üzerindeki olumsuz etkisi gözönünde tutularak, yaz ayları toplam yağış miktarı 50 mm ve daha düşük olan yörelere en fazla puan (8) verilirken, yağış miktarı arttıkça puanlar da düşürülmektedir.

Havanın açık veya kapalı olması, ya da bulutlu olup olmaması gibi faktörlere bağlı olan güneşlenme ögesinin rekreasyon üzerine olan etkisi, 5 ağırlık puanı ile değerlendirmeye alınmıştır. Burada 0 açık bir havayı, 10 kapalı bir havayı, ara değerler ise çeşitli oranlarda bulutlu bir havayı temsil etmektedir. Bu durumda, açık bir hava 5 puanla gösterilmekte, bulutluluğun arttığı yani güneşlenmenin azaldığı oranda puanlarda düşmektedir.

İklimin bir diğer ögesi olan bir yerin rüzgarlı olup olmaması durumu, az da olsa rekreasyon etkinlikleri üzerine etken olabilmektedir. Bunun için, yaz ayları ortalama rüzgar hızı 2-3 m/sn arası yöreler için 1 puan, ortalama rüzgar hızı 1 m/sn’ den az olan yerler için ise 2 puan verilmiştir.

“U” Ulaşılabilirlik: Bir yerin rekreasyon potansiyeli o yere ulaşabildiği ölçüde bir anlam kazanır. Bir başka deyişle, bir yerden ne kadar çok kişi yararlanır ve o kişiler oraya ulaşabilmek için önemli bir ulaşım sorunu ile karşılaşmazlarsa, o yerin rekreasyona uygunluğu önemli oranda artmaktadır. Bu nedenle, ulaşılabilirlik ögesi %20’lik bir ağırlıkla bulunduğu bölgenin turistik önemine ve bulunduğu bölgede en az 100.000 nüfuslu kent olma özelliklerine göre rekreasyon potansiyelinin değerlendirmesinde etkili olan bir diğer metottur. Tablo 1’de de görüldüğü üzere alanın alacağı maksimum ulaşılabilirlik puanını 25 olarak hesaplamıştır (10+8+5+2).

“RK” Rekreatif Kolaylık: Rekreasyon potansiyelinin saptanmasında, o yerde mevcut tüm rekreatif kolaylıklar da rekreasyon potansiyelinin artmasına olumlu bir etki yapmaktadır. Piknik tesisleri, su kullanımı, wc’ler, otopark, kır gazinosu, satış büfesi, bekçi ve görevliler ve diğer kolaylıklar destinasyonun sahip olduğu rekreatif kolaylıklar olarak isimlendirilmiştir. Bu durumda, rekreatif kolaylıkların en çok %20’lik bir ağırlıkla değerlendirmeye alınması uygun görülmüş ve maksimum 20 puan olarak formüle dahil edilmiştir (4+3+2+2+2+2+3).

“OSE” Olumsuz Etkenler: Bir yerin rekreasyon potansiyelinin saptanmasında, o yerde mevcut olumsuz etkenleri de gözönünde tutma zorunluluğu vardır. Olumsuz etkenlerin puanları değerlendirmede eksi (-) olarak alınmakta ve toplam puandan çıkarılmaktadır.

Hava ve su kirliliği, güvenlik, gürültü ve bakımsızlık gibi öğelerini ifade eden “olumsuz etkenler” öğeleri bir destinasyonun rekreasyon potansiyelini zayıflatan etkenlere işaret eder ve maksimum -10 olarak puanlanmaktadır (3) + (-2) + (-1) + (-1) + (-1) + (-2).

Gülez (1990) bu metottan elde edilen sonuçlara göre, şöyle bir değerlendirme şekli geliştirmiştir:

1. Orman içi rekreasyon potansiyeli çok düşük (%30’ dan aşağı)
2. Orman içi rekreasyon potansiyeli düşük (%30 - %45 arası)
3. Orman içi rekreasyon potansiyeli orta (%46 - %60 arası)
4. Orman içi rekreasyon potansiyeli yüksek (%61 - %75 arası)
5. Orman içi rekreasyon potansiyeli çok yüksek (%75 den yukarı)

Tablo 2. Orman içi Rekreasyon Potansiyeli Değerlendirme Formu

Formüldeki Öğeler	Öğenin Özellikleri	Max. Puan	Açıklama	Değerlendirme Puanı
	Alanın Büyüklüğü	4	10 ha’ dan büyük	4 puan
			5-10 ha.	3 puan
			1-5 ha.	2 puan
			0.5-1 ha.	1 puan
	Bitki Örtüsü	8	Ağaçlık, çalılık, çayırılık	7-8 puan
			Yalnız ağaçlık ve çayırılık	6-7 puan
			Çalılık, çayırılık, seyrek ağaçlık	5-6 puan
			Çayırılık, seyrek ağaçlık	4-5 puan
			Yalnız çalılık ve çayırılık	3-4 puan
			Çalılık, seyrek ağaçlık	3-4 puan
Çayırılık, seyrek çalılık	2-3 puan			

Peyzaj Değeri (P)			Yalnız çayırılık	1-3 puan
	Deniz, Göl, Akarsular	8	Deniz kıyısı	7-8 puan
			Göl kıyısı	6-7 puan
			Akarsu kıyısı	4-5 puan
			Dereler	1-4 puan
	Yüzeysel Durum	5	Düz alan	5 puan
			Hafif dalgalı	4 puan
			Az meyilli, yer yer düzlük	3 puan
			Az engebeli	2 puan
			Orta engebeli	1 puan
	Görsel Kalite	4	Panoramik görünüm	3-4 puan
			Güzel görüş ve vistalar	2-3 puan
			Alanın genel görsel estetik değeri	1-3 puan
	Diğer Özellikler	6	Örneğin doğal anıt, çağlayan, mağara, tarihsel ve kültürel değerler, yaban hayvanları, kuşlar vb.	1-6 puan
İklim Değeri (İ)	Sıcaklık	10	Yaz ayları (Hz. Tm. Ağ.) ortalaması	
			°C 16-17-18-19-20-21-22-23-24-25 34-33-32-31-30-29-28-27-26-25	
			Puan 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10	
	Yağış	8	Yaz ayları (Hz. Tm. Ağ.) toplamı	
			mm 50-100-150-200-250-300-350-400	
			Puan 8 - 7 - 6 - 5 - 4 - 3 - 2 - 1	
	Güneşlenme	5	Yaz ayları bulutluluk ortalaması	
			Bulutluluk 0-2, 2-4, 4-6, 6-8, 8-9	
			Puan 5 - 4 - 3 - 2 - 1	
	Rüzgarlılık	2	Yaz ayları ortalama Rüzgar hızı	
1m/sec'den az			2 puan	
1-3m/sec			1 puan	
	Bulunduğu Bölgenin Turis-	4	Akdeniz, Ege, Marmara kıyı bandı	3-4 puan

Ulaşılabilirlik (U)	tik Önemi		Karadeniz kıyı bandı	2-3 puan
			Önemli karayolu güzergâhları, turizmde öncelikli yöreler	1-3 puan
	Bulunduğu bölgede en az 100.000 nüfuslu kent olması	4	20km'ye kadar uzaklık	4-5 puan
			50km'ye kadar uzaklık	3-4 puan
			100km'ye kadar uzaklık	2-3 puan
			200km'ye kadar uzaklık	1-2 puan
	Ulaşılan zaman süresi (yakındaki en az 5.000 nüfuslu kentten)	4	Yürüyerek 1 saate kadar ya da Taşıtlı 0-30 dak.	4 puan
			Taşıtlı 30 dak. - 1saat	3 puan
			Taşıtlı 1-2 saat	2 puan
			Taşıtlı 2-3 saat	1 puan
Ulaşım (taksi ve özel oto dışında)	4	Yürüyerek gidebilme ya da her an taşıt bulabilme	3-4 puan	
		Belirli saatlerde taşıt bulabilme	1-3 puan	
Ulaşımında diğer kolaylıklar	3	Örneğin teleferik olması, denizden ulaşabilme vs.	1-3 puan	
Rekreatif Kolaylık (RK)	Piknik tesisleri	4	Sabit piknik masa, ocak vb. (Niteliklerine göre)	1-4 puan
	Su durumu	3	İçme ve kullanma su olanakları (Niteliklerine göre)	1-3 puan
	Geceleme tesisleri	2	Sabit geceleme tesisleri (Niteliklerine göre)	2 puan
			Çadırılı ya da çadırsız kamp kurabilme olanakları (Niteliklerine göre)	1-2 puan
	WC'ler	2	(Niteliklerine göre)	1-2 puan
	Otopark	2	(Niteliklerine göre)	1-2 puan
	Kır gazinosu, satış büfesi	2	(Niteliklerine göre)	1-2 puan
	Bekçi ve görevliler	2	Sürekli bekçi/görevli	2 puan
			Hafta sonlarında bekçi/görevli	1 puan
	Diğer kolaylık-	3	Örneğin plaj, kabin ve duş tesis-	3 puan

	lar		leri, kiralık sandal olanakları, top vb. oyun ve spor alanları, tesisleri vb. (Niteliklerine göre)	
Olumsuz Etkenler (OSE)	Hava Kirliliği	-3	Kirlilik derecesine göre	-1- (-3) puan
	Güvenceli Olmaması	-2	Güvence durumuna göre	-1 - (-2) puan
	Su Kirliliği	-1	Deniz, göl ve akarsular için	-1 puan
	Bakımsızlık	-1	Alanda yeterli bakımın yapılmaması	-1 puan
	Gürültü	-1	Trafik, kalabalık vb. gürültüler	-1 puan
	Diğer Olumsuz Etkenler	-2	Örneğin taş ve çakıl ocakları, inşaat ve fabrika kalıntıları vb.	1 - (-2) puan
Genel Toplam Puan ya da Orman İçi Rekreatyon Potansiyeli (%):				

Kaynak: Gülez, 1990: 136.

3. Istranca (Yıldız) Ormanları'nın Rekreatyon Potansiyelinin Gülez Metodu ile Değerlendirilmesi

3.1. Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı, Kırklareli İli'nde bulunan Istranca (Yıldız) Ormanları'nın "Gülez Metodu" (peyzaj yapısı, iklim özellikleri, ulaşılabilirliği, sahip olduğu rekreatif kolaylıklar ve olumsuz etkenler) temelinde rekreatyon potansiyelini belirlemektir. Bunun yanı sıra turizm ve rekreatyon aktivitelerine kaynak teşkil edebilecek kullanımların belirlenmesi araştırmanın ikincil amacını teşkil etmektedir.

3.2. Araştırmanın Metodolojisi

Araştırmada öncelikli olarak literatür taraması yapılmıştır. Konu ile ilgili akademik yayınların yanı sıra, Meteoroloji Genel Müdürlüğü, Kırklareli Çevre ve Şehircilik Müdürlüğü, Kırklareli Orman İşletme Müdürlüğü, Kırklareli İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü verilerinden faydalanılmış ayrıca ilgili kamu kurumları yöneticileri ve Kırklareli il sınırları içerisinde yer alan Dereköy, Hamdibey, Armağan, Sislioba, Avclar, Beypınar, Boztaş ve Gökyaka köy muhtarları ile de yüz yüze görüşmeler gerçekleştirilmiştir.

3.3. Araştırmanın Bulguları

3.3.1. Peyzaj Değerine İlişkin Elde Edilen Veriler

Alanın peyzaj değerine ilişkin hesaplamalarda Orman İşletme Müdürü ile yapılan görüşmelerden ve 2013-2023 yılı için hazırlanan Kırklareli Doğa Turizmi Master Planı'ndan yararlanılmıştır. Bu kapsamda hesaplanan peyzaj değerlerine ilişkin elde edilen veriler aşağıda ayrıntılı olarak yer almaktadır.

Alanın büyüklüğü; Istranca (Yıldız) Ormanları'nın bir bölümü Türkiye, bir bölümü de Bulgaristan sınırları içinde kalmaktadır. Türkiye tarafında kalan kısmı Karadeniz Kıyı Bölgesini içine alacak şekilde 197.000 ha.'lık bir alanı kaplamaktadır. Alan içinde; Kasatura Körfezi Tabiatı Koruma Alanı (329 ha.) ve İğneada Longoz Ormanları Milli Parkı (3155 ha.) olmak üzere iki adet korunan alan bulunmaktadır.

Bu kapsamda bölgenin alan büyüklüğü Gülez (1990) metoduna göre **4 puan** olarak hesaplanmıştır.

Bitki Örtüsü;

Istranca (Yıldız) Ormanları'nın Karadeniz'e bakan yamaçları sık bir orman örtüsü ile kaplıdır. Kayın ormanları, Istranca (Yıldız) Ormanları'nın genel doğrultusu olan Kuzeybatı-Güneydoğu istikametinde Bulgaristan sınırı yakınlarına ve İğneada'nın güneyinde yer alan Panayır Deresi Havzası'na kadar devamlı bir şerit halinde gelişmektedir. Istranca (Yıldız) Ormanları'nın kuzey yamaçlarında egemen olan kayınlar sahile doğru 250-300 m.'ye kadar devam etmektedir. Kıyıköy sahası Çoruh meşesi, Macar meşesi ve saçlı meşe türleri ile örtülmüştür. Bulgaristan sınırı ile doğuda Şükrüpaşa - Armağan (Hediye) hattı arasındaki alan ormanların egemen olduğu bölgedir. Buradan kuzeybatıya doğru gidildikçe kayın ormanlarının içerisinde adacıklar halinde gürgen kümelerinin karıştığı görülür. Bu sahanın batısındaki ormanlarda ise saplı meşe egemendir. Ayrıca meşe ormanları içerisinde kızılçık, üyez, akçaağaç, fındık, muşmula ve yabancı erik de bulunmaktadır daha küçük alanlar ise çalılar ve çayırarla kaplıdır (Kırklareli İli Doğa Turizmi Master Planı, 2013-2023: 32-35).

Longoz ormanları, İğneada'nın doğusunda ve güneyinde olmak üzere iki alan dahilinde kıyı kumulları gerisinde kıyı kordonları ile ağızları tıkanarak göl ve bataklık haline dönüşmüş eski vadi yataklarında bulunan çok nadir bir orman tipidir (Güler, 2013: 8).

Subasar ormanları diğer adıyla Longoz ormanı bitki topluluğu sık sayılabilecek bir yüksek orman formasyonundadır. Avrupa'nın Güney-doğusuna özgü bu dişbudak-meşe-kızılçık orman tipinin en sulak bölümlerinde kızılçık (*alnus glutinosa*) ve dişbudak (*fraxinus angustifolia* subsp. *oxycarpa*) ve nispeten daha kuru bölümlerde ise saplı meşe (*quercus robur*) başta olmak üzere çeşitli meşe türleri baskındır. Buna ek olarak *clematis viticella* ve *smilax excelsa* gibi tırmanıcı türler ormanın en belirgin özelliğidir. Bu orman toplulukları Karadeniz'in güneybatı sahillerinde (Türkiye'nin kuzeybatısı ve Bulgaristan'daki bir kaç su basan vadide) görülen çok nadir ve önemli habitatlar olup her iki ülkede de ortak olarak "Longoz" olarak ifade edilmektedir (Kırklareli İli Doğa Turizmi Master Planı 2013-2023: 32). Longozların bir diğer önemli özelliği tropikal orman görüntüsü oluşturmalarıdır (Güler, 2013: 8).

İğneada Longoz ormanları Avrupa'nın en büyük yüzölçümüne sahip longozdur. Longoz ormanları ciddi sayıda balık ve kuş çeşidine ev sahipliği yapmaktadır. Beş yüzün üzerinde bitki türü mevcuttur. Bunlardan on bir tanesi doğada yok olmak üzeredir. Üç tanesi de endemiktir (Trakya Turizm Master Planı, 2013-2023: 59). Yapılan araştırmalar da İğneada kumullarında 46 çeşit bitki türüne rastlanmıştır. Bu bitkilerden Karadeniz salkımı (*Silene sangaria*), peygamber çiçeği (*Centaurea kilaea*) ve *Crepis macropus* Avrupa'da sadece Trakya'nın Karadeniz

sahillerinde görülen endemik bitkilerdir. Alanda yayılış gösteren kum incisi (*Auirina uechtritzi-ana*), peygamber çiçeği (*Centaurea kilaea*), akyumak (*Crambe maritima*) ve kum zambağı (*Pancrtium maritimum*) ise “Bern Sözleşmesi” ile koruma altına alınmıştır (www.igneada.bel.tr, 2017.).

Istranca (Yıldız) Ormanları sıradağların en yüksek noktası Mahya Dağı’dır (1035 m). Bu sıradağlar Karadeniz ile sınırlanır ve Anadolu’nun Kuzey Karadeniz Dağları’nın alçak yükseltilerini temsil eder. Büyük oranda şist yapısındadır ve orman vejetasyonu ile kaplıdır. Nemli kuzey yamaçları kayın (*fagus orientalis*) ormanları ve orman gülü (*rhododendron ponticum*) ile kaplıdır. Bölgenin Güneybatısında, Ganos Dağları (Tekir Dağları) ve Kuru Dağ (Güneye doğru Gelibolu Yarımadası’na doğru devam eder) kızılçam (*pinus brutia*) ormanları ve maki vejetasyonu ile tipik Doğu Akdeniz peyzajı görülür. Trakya florası yaklaşık 2250 çiçekli bitki ve eğrelti çeşidinden oluşmaktadır (Kırklareli İli Doğa Turizmi Master Planı, 2013-2023: 33).

Bunlardan bazıları, akçakesme (*philly latifolia*), karaçalı (*paliuturs spina- christii*), saplı meşe (*quers robur*), saçlı meşe (*quers cerris*), gelin küpesi (*ruscus hypoglossum*), meşe (*quers petrea*), üvez (*sorbus aucuğaria*), ıhlamur (*tilia argentea*), kuşburnu (*rose canina*), çınar yapraklı ağaç (*acer pseudoplatanus*), çakaleriği (*prunus spinosa*), alıç (*crateagus monogyns*), uzun yapraklı dişbudak (*fraxinus angustifolia*), ateş dikenini (*pyracantha coccinea*), dikenli mersin (*ruscus aculeatus*), çayır salebi (*orchis palustris*), beyaz dağ salebi (*orchis tridentata*), helezon orkide (*spiranthes spiratlis*), gül soğanı (*leucojum aestivum*), siklamen (*cyclanen coum*), iki yapraklı ada soğanı (*scilla bifolia*), kardelen (*galanthus nivalis*), ters lale (*fritllaria pontica*), sıgırkulağı (*serapias vomeracea ssp. orientalis*), kır orkidesi (*ophrys oestrifera*), mavi bataklık süseni (*iris sintenisli*), kırmızı kantaron (*centaurium erythraea*), tüylü bodur nakıl (*silene dichotoma*), bodur ot (*cionura erecta*), gazal boynuzu (*glaucium flavum*), kum zambağı (*pancaratium maritimum*), kum sarmaşığı (*calystegia soldanel-la*), sarı bataklık süseni (*iris pseudacorus*), nilüfer (*nymphaea alba*), kamış (*phragmites australis*), semerci kamışı (*typha angus*), kofa otu (*juncus inflexus*), göl kestanesidir (*Trapa natans*) (Biyolojik Çeşitlilik ve Doğal Kaynak Yönetim Projesi, www.gef-2.org.).

Kasatura ve Terkos önemli bitki alanı, orman sahaları birbirinden ayrı iki parça halinde bulunur. Birinci saha Çamlıköy (Kastros) çevresindeki kristalen şist, kuvarsit ve tortulları üzerindedir. İkinci saha ise Yalıköy civarındaki kuvarsitler ve tortullan üzerinde yer alır. Karaçam (*pinus nigra caramanicarehd.*) ile çalı fundası (*erica ile calı fundası (erica verticillata forsk.)*, ağaç fundası (*ericaarborea l.*) ve adi kocayemiş (*arbutus unedo l.*) hakim türler olarak bulunurlar (Kantaracı, 1976: 164).

Bu kapsamda Gülez (1990) metoduna göre bölgenin bitki örtüsü **8 puan** olarak hesaplanmıştır.

Deniz, Göl, Akarsular;

Deniz; jeolojik zamanda Istranca (Yıldız) Ormanları’nın bulunduğu yerde Tethys (Tetis) Denizi’nin bulunduğu bilinmektedir. Bu denizin dibinde bulunan tortullar, kuzey ve güneydeki eski kıta çekirdeklerinin birbirlerine doğru yaklaşmaları sonucu kıvrılarak su yüzeyine çıkarak Istranca (Yıldız) Ormanları’nı oluşturmuş ve böylelikle Istranca (Yıldız) Ormanları Karadeniz kıyısı boyunca uzanmaktadır (Kırklareli İli Doğa Turizmi Master Planı, 2013-2023: 29). Kırkla-

reli, yaklaşık 50 km'lik doğal bir kumsala sahiptir. Plajların en önemlileri Kıyıköy, İğneada ve Kastros'tur (www.kirklarelikulturturizm.gov.tr, 2017).

İğneada'nın güneyindeki düzlük sahada Kocagöl olarak da bilinen Mert Gölü bulunmaktadır. Kış aylarında kuzeyden Karadeniz'e bağlantısı olan Mert Gölü'nün, deniz ile olan bağlantısı yaz aylarında kesilmekte, ancak Deringeçit Deresi Mert Gölü'nü beslemektedir. Gölün çevresi bataklık ve sazlık olup, bu bölümün hemen ardında ormanlık alan başlamaktadır. Mert Gölü'nün güneyinde Saka Gölü yer almaktadır. Bölgede Hamam ve Pedina ismini alan iki göl daha mevcut olup, her ikisi de orman arazisi içerisindedir. Bunların dışında, Panayır İskelesi yakınlarında, Kıyıköy'ün güneyinde ve kuzeyinde yer alan koylarda, Kastros ve Çilingoz da çoğunlukla yaz aylarında akarsu önlerinin kapanmasıyla oluşan lagün gölleri vardır. Kirklareli sınırları içindeki göller Istranca (Yıldız) Ormanları'nın doğusunda, Demirköy-İğneada dolaylarında toplanmıştır. İğneada'nın kuzeyinde yer alan Erikli Gölü, yer yer 15-20 metrelik bir mesafede Karadeniz'e paralel uzanmaktadır. Hemen hemen deniz seviyesinde olan bu gölün çevresi sazlık ve bataklıktır. Suları kış aylarında kuzey yönünden oluşan bir açıklıkla Karadeniz'e bağlanmaktadır (www.kirklarelikulturturizm.gov.tr, 2017).

Papuçdere (Kızılağaç), Kazandere (Aksicim), Revze (Armağan), Velikadere (Armutveren), Balabandere (Balaban), Bulanıkdere (İğneada) bölgede bulunan altı büyük akarsudur. Bu akarsular sürekli akan en büyük akarsulardır (bütün yıl boyunca akmaktadır). Bununla birlikte, daha küçük akarsuların çoğu, mevsimsel akış desenine sahiptirler (yılın bazı dönemlerinde kurudur). Karadeniz'e dökülen küçük akarsuların birçoğu, yaz mevsiminde kuru veya durgundur (Serengil, 2010: 19). Alanda Efendi dere, Çavuş dere, Madara dere, Rezve (Mutlu) dere ve Bulanık dereler yer almaktadır (www.longozukoru.org, 2017).

Bu kapsamda Gülez (1990) metoduna göre bölgenin deniz, göl ve akarsulara olan yakınlığı **8 puan** olarak hesaplanmıştır.

Yüzeysel Durum;

Istranca (Yıldız) Ormanları kuzeyde Karadeniz'e dökülen, güneyde Ergene Ovası'na inen akarsularla derin olarak parçalanmıştır. Yıldız Dağları masifi, dış kuvvetlerle (akarsular, rüzgâr, sel sulan vb.) parçalanıp aşınarak, aşınmış platoları oluşturmuştur. Bölgede Kirklareli Morfoloji Haritası yükseltileri 200-500 m. arasında değişen düz alanlar geniş yer tutmaktadır. Yer yer parçalanmış ve yarılmış olan bu alanlar, dalgalı düzlük şeklinde birbirine çok benzemektedir (Kirklareli İli Doğa Turizmi Master Planı, 2013-2023: 27).

Bu kapsamda Gülez (1990) metoduna göre bölgenin yüzeysel durumu **4 puan** olarak hesaplanmıştır.

Görsel Kalite; Istranca (Yıldız) Ormanları Dağları'nın en tepe noktalarından olan Mahya Zirvesi, Fatma Kaya ve Monopetra doğal seyir terası kayalık bir zirveden Istranca (Yıldız) Ormanları, Karadeniz sahilleri ve Bulgaristan sınırları 360 derece panoramik görülmektedir. Ayrıca hiçbir yerleşimin görünmemesi insanın kendisini doğanın bir parçası gibi hissetmesini

sağlamaktadır. Ayrıca Kasatura Körfezi Tabiatı Koruma Alanı ve İğneada Longoz Ormanları Milli Parkı da görsel kalite açısından tartışılmaz bir güzelliğe sahiptir.

Bu kapsamda Gülez (1990) metoduna göre bölgenin görsel kalite değeri **4 puan** olarak hesaplanmıştır.

Diğer Özellikler; Trakya Bölgesi Türkiye'nin Avrupa'daki tek parçasıdır. Bu yüzden Türkiye'deki bazı fauna elemanları sadece Trakya'da bulunmaktadır (Karataş ve Sözen, 2010: 1). Istranca (Yıldız) Ormanları ormanlık ve sahil alanlarında memeliler, sürüngenler, amfibiler, balıklar, teyyare böcekleri-yusufçuklar, kelebekler hakkında ayrıntılı verilerin elde edilmesi amacıyla 2009 yılında "Yıldız Dağları Biyosfer Projesi" kapsamında envanter çalışmaları yapılmış olup arazi çalışmalarında başlıca, Yıldız Dağları Biyosferi'nin oluşturulması için önerilen alanın temsilcisi olan farklı habitat tiplerine odaklanılmıştır (Kırklareli İli Doğa Turizmi Master Planı, 2013-2023: 38).

Bu çalışmada lepidopterler, odonatlar, tatlısu balıkları, deniz balıkları, amfibiler, sürüngenler, küçük memeliler, ağaçta yaşayan kemiriciler, büyük memeliler ve ağaçta yaşayan yarasalar değerlendirilmiştir (Karataş ve Sözen, 2010: 1).

Karataş ve Sözen'in 2010 yılında gerçekleştirdikleri çalışma neticesinde Istranca (Yıldız) Ormanları'nda; odonata, lepidoptera (kelebekler ve güveler), tatlı su balıkları, deniz balıkları, amfibiler ve sürüngenler, memeliler, kuş türlerine rastlanmaktadır.

Memeli tür çeşitliliği oldukça yüksek olan İğneada ve çevresi, tüm Türkiye'deki memelilerin %34'ü ve Trakya'daki memelilerin %57'sini barındırmaktadır. Sahada; geyik (*cervus elaphus*), karaca (*capreolus capreolus*), yaban domuzu (*süs scrofa*), kurt (*canis lupus*), tilki (*vulpes vulpes*), çakal (*canis aureus*), yaban kedisi (*felis silvestris*), sansar (*martes martes*), orman faresi (*apodemus flavicolis*), porsuk (*meles meles*), yarasa ve su samuru (*lutra lutra*) gibi memeliler yaşamaktadır. Alanın her yerinde varlığı tespit edilen orman faresi, etoburlar ve gece ve gündüz yırtıcılarının besinini oluşturduğu için gösterge tür olarak tespit edilmiştir (www.longozukoru.org, 2017).

Istranca (Yıldız) Ormanları'nın tatlı su balığı çeşitleri olarak; İğneada'nın lagün, göl ve dere gibi farklı sulak alanlarında bilinen 30 balık türü yaşadığı görülmektedir. Bu balık türlerinden 8'i Bern Sözleşmesi'nde "korunması gereken tür" ilan edilmiştir. Bunlar; dere hamsisi (*chalcaburnus chalcoides*), deniz iğnesi (*syngnathus abaster*), tatlısu kaya balığı (*neogobius fluviatilis*), kurt balığı (*aspius aspius*), noktalı inci balığı (*alburnoides bipunctatus*), acı balık (*rhodeus amarus*), taş yiyen balık (*cobitis taenia*) ve kababurun balığıdır (*chondrostoma nasus*). Balık çeşitliliğinin en fazla olduğu Mert, Erikli ve Saka lagün gölleri, üreme, beslenme ve korunma amacıyla denizden tatlı suya veya tatlı sudan denize göç eden kefal (*mugil cephalus*) ve gümüş balığı (*atherina boyeri*) gibi balık türlerine de ev sahipliği yapmaktadır. Bir tatlısu gölü olan Hamam Gölü'nde kerevit, alanı besleyen derelerin Istranca Dağları'ndan çıkan kaynaklarında ise kahverengi alabalık (*salmo trutta*) yaşamaktadır (www.longozukoru.org, 2017)

Türkiye kuş varlığını oluşturan 454 kuş türünden yarıya yakını (194 tür) yıl içerisinde İğneada'da görülebilmektedir. Alan çok sayıda su kuşu ve yırtıcı kuşun, özellikle de leyleklerin (ak ve karaleylek) geçiş yolu üzerindedir. İğneada Longoz gösterge kuşları olarak; akkuyruklu kartal (*haliaetus albicilla*), kuğu (*cygnus olor*), puhu (*bubo bubo*), alaca baykuş (*strix aluco*), küçük kerkenez (*falco naumanni*), turna (*grus grus*), küçük karabatak (*phalacrocorax pygmeus*), ötücü kuğu (*cygnus cygnus*), yalıçapkını (*aldecu atthis*) türlerine rastlanmaktadır (www.longozukoru.org, 2017).

İğneada ve çevresi, 6 iki yaşamlı ve 11 sürüngen türüyle Trakya genelindeki iki yaşamlı ve sürüngen türü sayısının yarısından fazlasını barındırmaktadır. Bunun nedeni bölgedeki sulak alanların özellikle de tatlı su ortamlarının, zengin bitki örtüsü ve böcekleriyle, iki yaşamlı ve sürüngen türleri açısından besin değeri yüksek, çekici bir yaşam ortamı oluşturmasıdır. Bern Sözleşmesi'ne göre, iki yaşamlılardan pürtüklü semender (*Triturus karelini*) ve gece kurbağası (*Bufo viridis*) ile sürüngenlerden oluklu kertenkele (*Ophisaurus apoducus*), yeşil kertenkele (*Lacerta viridis*) ve ince kertenkele (*Ablepharus kitaibelii*) kesinlikle korunması gereken türlerdir(www.longozukoru.org, 2017).

Istranca (Yıldız) Ormanları ve çevresi kelebek türü açısından oldukça zengindir. Karaca (2008 akt: Istrancalar ve Çevresinde Ekoturizm Çalışmayı Sonuç Raporu 2013: 15) hazırlamış olduğu çalışmada, Kırklareli'nde toplam 114 kelebek türü tespit edildiğini belirtmektedir. Bunlardan 5 tür *papilionidae*, 13 tür *pieridae*, 28 tür *nymphalidae*, 20 tür *satyridae*, 32 tür *lycaenidae*, 1 tür *riodinidae* ve 15 tür *hesperiidae*'den oluşmaktadır .

Istranca (Yıldız) Ormanları'nın Türkiye memeli ve amfibi türlerinin %40, Karadeniz balık türlerinin ise %70 veya daha fazlasını temsil eden önemli ve zengin bir faunayı desteklemektedir (Kırklareli İli Doğa Turizmi Master Planı, 2013-2023: 42).

Çalışma alanında çok sayıda mağara bulunmakta olup en ilginç mağara, Demirköy ilçesinin Sarpdere Köyü yakınlarında bulunan Dupnisa Mağarası'dır. Istranca (Yıldız) Ormanları derin vadilerle yardığı Demirköy İlçesine bağlı Sarpdere Köyü'nün güneybatısında yer alır. Toplam uzunluğu 2.720 metre olan sistemin üst katında Kuru ve Kız Mağarası, 50 - 60 metre aşağıda Sulu Mağara yer alır (www.kirklarelikulturturizm.gov.tr, 2017). Alandaki diğer mağaralar Sarpdere Kızlar Mağarası, Kovantaşı Mağarası, Sivrililer köyü Yenesu Mağarası, Kıyıköy Mağarası, Bezirgan Mağarası, Çatalyol Subatanı Mağarası, Kuru Mağara, Kozarka Mağarası, Mermer Mağarası, Tirfez Mağarası ve Kurudere Mağaraları (Kırklareli ili Doğa Turizmi Master Planı, 2013-2023: 28) ve Bedre Mağarası'dır (www.kirklarelikulturturizm.gov.tr, 2017).

Ayrıca Istranca (Yıldız) Ormanları içerisinde turizm amaçlı olarak kullanılan yürüyüş parkurları mevcuttur. Bu parkurlar aşağıda yer almaktadır (www.kirklarelikulturturizm.gov.tr, 2017);

- Beypınar Köyü - Dupnisa Mağarası arası yaklaşık 9 km.
- Beypınar Köyü- Fatma Kaya Mevkii arası yaklaşık 7 km.
- Beypınar Köyü - Balaban Köyü arası yaklaşık 13 km.
- İğneada Yolu Çavdar Mevkii - Balaban Köyü arası yaklaşık 7 km.

- Çiftkaynaklar Mevkii - Cehennem Şelalesi Mevkii yaklaşık 7 km.
- Çiftkaynaklar Mevkii - Dev Kayın - Monopetra (Tek Kaya) - Demirköy Fatih Demir

Dökümhanesi Mevkii yaklaşık 15 km.

Av turizmi açısından da Çukurpınar'da örnek av sahaları bulunmaktadır.

Istranca (Yıldız) Ormanları'nın içerisinde; Demirköy Fatih Demir Dökümhanesi, Zindan Dere Şelalesi, Cehennem Şelalesi, Monopetra Kayalıkları, Volcan Köprüsü, Şahindere Köprüsü, Limanköy Trak evleri, eski Bulgar evleri, Kıyıköy Deniz Feneri, Ceneviz kalesi, Aya Nikola Manastırı, Liman Baba Türbesi, Sezar Çeşmesi, tümüsler ve dolmenler gibi doğal ve kültürel değerler bulunmaktadır.

Bunun yanı sıra Istranca (Yıldız) Ormanları köylerinde kültürel değerleri arasında yer alan yöresel yemekler olarak; kuru fasulye, yahni (düğün yemeği), kapama çeşitleri (kuzu, tavuk, hindi, bıldırcın), tavşanla yapılan yemekler, manca (etli bulgur pilavı), ormandan toplanan mantar çeşitleri (ayı mantarı (bolet/palet, geyik mantarı, gelinyanağı mantarı, dedema mantarı, çayır mantarı) ile yapılan yemekler, pomak böreği (pirinçli börek), kenarlı börek, kaşe çorbası, luçenik, Trakya mantısı, kaçamak, oğlak çevirme, tenekede tavuk, kaz, peçkada pişen ekme vb. içecek olarak; ayran, elma kurusu, kızılık suyu, yaban elması suyu, güvem, ahlat suyu, erik suyu, vişne suyu, kekik çayı, pazlak çayı, odun ateşinde çay sıralanabilir. Bunun yanı sıra Beypınar köyünde kaz yetiştiriciliği yapılmakta ve safran ile safranlı yoğurt, çukmin ekmeği, siyez buğdayı ile yapılan yöresel ekme üretimi de bulunmaktadır. Armağan köyde 100 yılı aşkın süredir kullanılan domates ve biber tohumları ile üretim yapılmakta ve kadınlar tarafından bu ürünlerle salça yapılmaktadır.

Sivriler, Sislioba, Beğendik, Hamdibey, Avcılar, Balaban ve Beypınar köylerinde organik arıcılık yapılmaktadır (Kırklareli İli Doğa Turizmi Master Planı, 2013-2023: 135-136). Beypınar köyünde Trakya arısının genlerinin korunması amacıyla gezginci arıların girişi engellenmiştir.

Ayrıca Istranca köylerinde Hidrelez kutlama geleneği devam etmektedir. Armağan köyde 100 yıldır Ramazan ayında iftar yemekleri her gün bütün köy tarafından birlikte yenilmektedir. Köylerin çoğunda yağmur duasına çıkma vb. adetler de devam etmektedir.

Bu kapsamda Gülez (1990) metoduna göre bölgenin sahip olduğu diğer özellikler **6 puan** olarak hesaplanmıştır.

3.3.2. İklim Değerine İlişkin Elde Edilen Veriler

Istranca (Yıldız) Ormanları'nın kuzeye bakan kesimlerinde Karadeniz iklimi görülür. Buna bağlı olarak yazlar serin, kışlar ise soğuktur. Bu kesimde, yaz ve kış mevsimleri arasındaki sıcaklık farkı az olup, m²'ye düşen yıllık ortalama yağış oranı 800-900 mm. civarındadır. Denizden uzak iç kesimlerde ise karasal iklim görülmekte olup, yaz ve kış mevsimleri arasında sıcaklık farkları yüksektir. İç kesimler, her mevsim yağış almakla beraber, yıllık yağış miktarı kıyı kesimlere göre oldukça azdır. Bu kesimlerde, yıllık sıcaklık ortalaması 13,1°C, m²'ye düşen ya-

ğış ortalaması ise 772,8 mm dolaylarındadır (Kırklareli İli Doğa Turizmi Master Planı 2013-2023: 31).

Istranca (Yıldız) Ormanları'nın iklim değerlerine ilişkin veriler Meteoroloji Genel Müdürlüğü'nden elde edilmiştir.

Sıcaklık; Gülez (1990) metoduna göre sıcaklık değeri için, orman içi rekreasyon etkinliklerinin daha çok yapıldığı yaz ayları (Haziran, Temmuz ve Ağustos) sıcaklıklarının ortalaması alınmaktadır. Tablo 3'e göre Kırklareli İli'nin Haziran ayı sıcaklık ortalaması 21.6, Temmuz ayı sıcaklık ortalaması 23.9 ve Ağustos ayı sıcaklık ortalaması 23.4'tür. Kırklareli İli'nin yaz ayı sıcaklık ortalaması $(21.6 + 23.9 + 23.4/3) = 22.96$ (°C) olarak bulunmuştur.

Gülez (1990) metoduna göre ilin sıcaklık değeri puanı 23 °C olarak yuvarlanmış ve **8 puan** olarak hesaplanmıştır.

Yağış; Gülez (1990) metoduna göre yağışın rekreasyon üzerinde olumsuz etkisi gözönünde tutularak, yaz ayları (Haziran, Temmuz ve Ağustos) toplam yağış miktarı 50 mm ve daha düşük olan yörelere en fazla puan (8) verilmekte, daha sonra da yağış miktarı arttıkça puanlar da düşürülmektedir. Haziran ayı yağış miktarı 47.7 mm, Temmuz ayı yağış miktarı 24.6 mm, Ağustos ayı yağış miktarı 21.3 mm'dir. Kırklareli ilinin yaz ayı toplam yağış miktarı $(47.7 + 24.6 + 21.3) = 93.6$ mm) olarak bulunmuş ve Gülez (1990) metoduna göre **7 puan** olarak hesaplanmıştır.

Güneşlenme; Gülez (1990) metoduna göre 0 açık bir havayı, 10 kapalı bir havayı, ara değerler ise çeşitli oranlarda bulutlu bir havayı temsil etmektedir. Tablo 3'de yer alan verilerden hareketle Kırklareli İli'nin Haziran ayı güneşlenme süresi 8.6, Temmuz ayı güneşlenme süresi 9.6 ve Ağustos ayı güneşlenme süresi 9.5'dir. Bu kapsamda alanın yaz ayı güneşlenme süresi ortalaması $(8.6 + 9.6 + 9.5)/3 = 9.2$ olarak bulunmuş ve alanın yaz ayları güneşlenme süresi Gülez (1990) metoduna göre **1 puan** olarak hesaplanmıştır.

Tablo 3. Kırklareli İli'nin Meteorolojik Parametreleri

Kırklareli	Ocak	Şubat	Mart	Nis.	May.	Haz.	Tem.	Ağus.	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
Uzun Yıllar İçinde Gerçekleşen Ortalama Değerler (1926 - 2016)												
Ort. Sıcaklık (°C)	3.0	4.1	6.9	12.1	17.3	21.6	23.9	23.4	19.2	13.9	9.0	5.0
Aylık Toplam Yağış Miktarı Ort. (mm)	61.5	50.9	46.7	44.9	49.6	47.7	24.6	21.3	34.1	53.4	66.0	69.4
Ort. Güneşlenme Süresi (saat)	2.3	3.2	4.4	5.4	8.1	8.6	9.6	9.5	7.1	4.5	3.2	2.2

Uzun Yıllar İçinde Gerçekleşen En Yüksek ve En Düşük Değerler (1926-2016)												
En Yüksek Sıcaklık (°C)	18.6	23.1	25.7	31.5	36.0	39.8	42.5	40.4	38.8	37.4	33.4	21.6
En Düşük Sıcaklık (°C)	-15.8	-15.0	-11.8	-3.0	1.4	5.8	8.8	8.7	3.0	-3.4	-7.2	-11.1

Kaynak: Meteoroloji Genel Müdürlüğü, www.mgm.gov.tr, 2017.

Rüzgarlılık: 01.06.2016 ve 31.08.2016 tarihleri arasında yapılan 1229 gözlem sonucuna göre ortalama rüzgarlılık şiddeti 2.1 olarak belirlenmiştir (www.rp5.ru, 2017). Bu kapsamda Gülez (1990) metoduna göre **1 puan** olarak hesaplanmıştır.

3.3.3. Ulaşılabilirlik Değerine İlişkin Elde Edilen Veriler

Bulunduğu bölgenin turistik önemi: Istranca (Yıldız) Ormanları'nın Karadeniz kıyı bandında olması nedeniyle Gülez metoduna göre **3 puan**, bunun yanısıra Istranca (Yıldız) Ormanları içerisinde yer alan İğneada Kıyıköy Türkiye Turizm Stratejisi 2023 Eylem Planı'nda (2007: 80) "Eko-Turizm Kenti" olarak ilan edilmesi, Kasatura Körfezi Tabiatı Koruma Alanı, İğneada Longoz Ormanları Milli Parkı'na sahip olması ve Türkiye'nin en batısında sınıra en yakın yerleşim yeri olması açısından çekim unsuru oluşturması nedeniyle **1 puan** verilerek Gülez (1990) metoduna göre bölgenin turistik önemi **4 puan** olarak hesaplanmıştır.

Bulunduğu bölgede en az 100.000 nüfuslu kent olması: Bu değer hesaplanmasında Istranca (Yıldız) Ormanları'na taşıtla 47 km. mesafede yer alan (www.haritatr.com.tr, 2017) ve 2016 verilerine göre 145.263 bin nüfusa sahip olan Kırklareli'nin Lüleburgaz ilçesi değerlendirilmeye alınmış (www.nufusu.com, 2017) ve Gülez (1990) metoduna göre bu öge **4 puan** olarak hesaplanmıştır.

Ulaşılan zaman süresi (yakınındaki en az 5.000 nüfuslu kentten): Bu değer hesaplanmasında Istranca (Yıldız) Ormanları'na taşıtla 13 km. mesafede yer alan (www.haritatr.com, 2017) ve 8.464 bin nüfusa sahip olan Kırklareli'nin Demirköy ilçesi (www.nufusu.com, 2017) değerlendirilmeye alınmış ve Gülez (1990) metoduna göre Demirköy ilçesinin Istranca (Yıldız) Ormanları'na olan uzaklığının taşıtla 0-30 dakikaya kadar ulaşılabilmesinin mümkün olması dolayısıyla bu öge **4 puan** olarak hesaplanmıştır.

Ulaşım (taksi ve özel oto dışında): Alana belirli saatlerde taşıt bulunmaktadır. Bu kapsamda Gülez (1990) metoduna göre bu öge **3 puan** olarak hesaplanmıştır.

Ulaşımında diğer kolaylıklar: Istranca (Yıldız) Ormanları'na teleferik ile ve denizden ulaşamamakta ancak Kurudere - Fatma Kaya - Velika Bisiklet rotası, Geçitağzı - Dereköy doğa eğitim merkezi parkuru, Sivrililer köyü İğneada parkuru gibi çok sayıda parkura bisiklet aracılığıyla ulaşılabilmesi mümkündür. Bu kapsamda Gülez (1990) metoduna göre bu öge **1 puan** olarak hesaplanmıştır.

3.3.4. Rekreatif Kolaylık Değerine İlişkin Elde Edilen Veriler

Piknik tesisleri, su durumu, wc'ler; Istranca (Yıldız) Ormanları'nın içerisinde bulunan mesire yerleri ve dere kenarları nitelikli piknik alanlarıdır. İnce Kuru Mesire Yeri B tipi mesire yeri, Balkaya Yenesuyu C tipi mesire yeri ve Mert Gölü C Tipi mesire yeri meşe ağaçlarıyla kaplı olup masa, bank, wc ve içme suyu bulunmaktadır. Velika Deresi, Demirköy yakınlarında, Karaman Bayırı'na 4 km. mesafededir. Dere boyu ve orman içi mesire yeri olup, masa, bank, wc, içme suyu gibi tesisler bulunmaktadır. Kocakaynaklar, Dereköy'ün 13 km. kuzeyinde Karadere köyü yakınındadır. Sınırdan geçiş yapanlar için bir konaklama yeri olarak hazırlanmış, masa, bank, wc ve içme suyu bulunmaktadır. Dolapdere, Dereköy'ün 7 km. kuzeyinde, Türkiye-Bulgaristan yoluna 100 m. mesafededir. Dinlenme yerinde masa, bank ve içme suyu bulunmaktadır. Derede alabalık avlama olanağı bulunmaktadır. Dereköy'de yol boyunca uzanan ormanlık alanların bir kısmı dinlenme yeri olarak düzenlenmiştir. Masa, bank, wc ve içme suyu bulunmaktadır (www.trakyanet.com, 2017). Gülez (1990) metoduna göre; piknik tesisleri ögesi **2 puan**, içme ve kullanma su olanakları **2 puan** ve wc'ler **1 puan** olarak hesaplanmıştır.

Geceleme tesisleri; Istranca (Yıldız) Ormanları ve çevresinde çok sayıda otel, motel, konukevi, pansiyon ve ev pansiyonu ve kamp yeri bulunmaktadır. Özellikle çadırli ve çadırsız kamp kurabilme olanakları fazladır (Kırklareli İli Doğa Turizmi Master Planı, 2013-2023: 140). Bu kapsamda Gülez (1990) metoduna göre bu öge **2 puan** olarak hesaplanmıştır.

Otopark, kır gazinosu - satış büfesi, bekçi ve görevliler; Istranca (Yıldız) Ormanları içerisinde park kapasitesi, kır gazinosu, satış büfesi, bekçi ve görevli sayısı yetersizdir. Kıyıköy ve İğneada sahillerinde belediye plajlara tuvalet ve soyunma kabini sağlamıştır. Ancak yer tahsis edilmesine rağmen plaj etrafında yiyecek/içecek hizmeti verecek yeterli sayıda girişimci bulunmamaktadır. Ayrıca sahil güvenlik sadece hafta sonlarında bulundurulmaktadır (Trakya Turizm Master Planı, 2013-2023: 39). Bu kapsamda Gülez (1990) metoduna göre otopark ögesi **1 puan**, kır gazinosu ve satış büfesi **1 puan** ve bekçi ve görevliler ögesi **1 puan** olarak hesaplanmıştır.

Diğer kolaylıklar; Istranca (Yıldız) Ormanları'nın çevresinde yer alan İğneada, Kıyıköy ve Kastro beldelerinin plaj kapasitesi yüksektir. Kıyıköy'de Karadeniz'e açılan üç adet doğal kum plajı bulunmaktadır (Trakya Turizm Master Planı, 2013-2023: 39). İğneada'da bulunan kıyı kumulları ise longoz ormanları ile birlikte alanın en hassas ekosistemlerini oluşturmaktadır (Kırklareli İli Doğa Turizmi Master Planı, 2013-2023: 63).

Kıyıköy- Pabuçdere'nin üzerinde deniz bisikleti ve sandal işletmecisi bulunmaktadır. İğneada Resort Hotel atv safari, paintbal, bisiklet turları, nostaljik fayton turları, paramotor uçuşları, kayak, jet ski, banana, hamburger, kano, deniz bisikleti ve plaj voleybolu aktiviteler sunmaktadır (www.igneadaresort.com, 2017). Bu kapsamda Gülez (1990) metoduna göre diğer kolaylıklar **3 puan** olarak hesaplanmıştır.

3.3.5. Olumsuz Etkenler Değerine İlişkin Elde Edilen Veriler

Hava kirliliği; Hava Kalitesi İndeksi'ne göre bir ilin hava kalitesi 301-500 arası "tehlike-li", 201-300 arası "kötü", 151-200 arası "sağlıksız", 101-150 arası "hassas", 51-100 arası "orta" ve 0-50 arası "iyi" değerlerini almaktadır. 1.06.2017 tarihine göre Kırklareli İli'nin hava kalite değeri "iyi" olarak tespit edilmiştir (index.havaizleme.gov.tr, 2017). Bu kapsamda Gülez (1990) metoduna göre bu öge **0 puan** olarak hesaplanmıştır.

Güvenceli olmaması; Yapılan görüşmelerde Istranca (Yıldız) Ormanları'nın içerisinde işaret levhaları ve bilgi panoları ile ilgili çalışmalar yapılmasına rağmen turizm anlamında eksikliklerin olduğu belirtilmiştir. Bu kapsamda Gülez (1990) metoduna göre bu öge **- 1 puan** olarak hesaplanmıştır.

Su kirliliği; Istranca (Yıldız) Ormanları çevresinde tarımsal faaliyetlerden kaynaklanan zirai mücadele ilaçlarının ve gübrelerin aşırı ve bilinçsiz kullanımı özellikle akarsulardaki su kirliliğini arttırmaktadır (Kırklareli Çevre Durum Raporu, 2014: 138). Bu kapsamda Gülez (1990) metoduna göre bu öge **- 1 puan** olarak hesaplanmıştır.

Bakımsızlık ve gürültü; Kırsal alanlar turizm ve boş zamanların değerlendirilmesinde önemli bir yer tutmakta ve kırsal alan içerisinde yer alan Istranca (Yıldız) Ormanları, sakin ve huzurlu bir ortam sunmaktadır. Bu kapsamda Gülez (1990) metoduna göre bu öge **0 puan** olarak hesaplanmıştır. Alanda Orman İşletme Müdürlüğü'nün ve İl Kültür Turizm Müdürlüğü'nün önemli çalışmaları bulunmaktadır. Bu kapsamda Gülez (1990) metoduna göre bu öge de **0 puan** olarak hesaplanmıştır.

Diğer Olumsuz Etkenler; Istranca (Yıldız) Ormanları'nın çevresinde birçok taş ocağı bulunmakta ve taş ocakları yarattıkları toz, görüntü kirliliği ve kamyonlar tarafından oluşturulan trafik problemi ile bölgede turizmi olumsuz etkilemektedir (Trakya Turizm Master Planı, 2013-2023: 38). Bu kapsamda Gülez (1990) metoduna göre bu öge **-1 puan** olarak hesaplanmıştır.

Yapılan puanlamalara göre "Istranca (Yıldız) Ormanları'nın Rekreasyon Potansiyeli" Tablo 4'deki gibi hesaplanmıştır.

Tablo 4: Istranca (Yıldız) Ormanları'nın Rekreasyon Potansiyeli

Sembol	Anlamı	Maksimum Puan (%) (Ögenin Ağırlık Puanı)	Mevcut Puan (%)
P	Peyzaj Değeri	35	34
I	İklim Değeri	25	17
U	Ulaşılabilirlik	20	16
RK	Rekreatif Kolaylık	20	13
OSE	Olumsuz Etkenler	0 (Minimum (-10))	-3
% RP	Rekreasyon Potansiyeli (%)	100	77

4. SONUÇ VE ÖNERİLER

Istranca (Yıldız) Ormanları'nın açık hava rekreasyon potansiyelinin belirlenmesi amacıyla yapılan bu çalışmada, Gülez (1990) tarafından bir alanın açık hava rekreasyon alanının sahip olduğu peyzaj değeri, iklim değeri, ulaşılabilirlik, rekreatif kolaylık ve olumsuz etkenler öğelerine ağırlıklı puan verme ilkesine dayanan ve geliştirilen metot kullanılmıştır. Yapılan değerlendirme sonucunda Istranca (Yıldız) Ormanları'nın rekreatif potansiyel değeri %77 olarak bulunmuştur. Bu değer Gülez (1990) metoduna göre orman içi rekreasyon potansiyelinin çok yüksek (%75 den yukarı) bir değerde olduğu anlamını taşımaktadır.

Literatür çalışması sonucunda; Korkmaz ve Karadeniz (2004), "Nallıhan-Hoşbebe Orman İçi Dinlenme Yerinin Rekreasyon Kaynaklarının Geliştirilmesi" isimli çalışmalarının sonucunda Nallıhan-Hoşbebe orman içi dinlenme yerinin rekreasyon potansiyelini %59; Yılmaz, Karashaş, Erdoğan (2009), "Gülez Yöntemine Göre Kafkasör Kent Ormanının Rekreasyonel Potansiyelinin Değerlendirilmesi" isimli çalışmalarının sonucunda Kafkasör Kent Ormanının rekreasyon potansiyelini % 66.9; Çalık ve diğ. (2013), "Tabiat Parklarının Sportif Rekreasyon Potansiyeli Modellemesi (Ballıkayalar Tabiat Parkı Örneği)" isimli çalışmalarının sonucunda Ballıkayalar Tabiat Parkı'nın rekreasyon potansiyelini %75; Türker, Türker ve Güzel (2014), "Turistik Ürün Çeşitlendirmesi Kapsamında Dalyan Destinasyonunun Rekreasyon Potansiyelinin Değerlendirilmesi" isimli çalışmalarının sonucunda Dalyan destinasyonunun rekreasyon potansiyelini %79; Altunöz, Tırıl ve Arslan (2014) "Hamsilos Tabiat Parkı'nın Rekreasyon Potansiyelini Belirlemeye Yönelik Bir Araştırma" isimli çalışmalarının sonucunda Hamsilos Tabiat Parkı'nın rekreasyon potansiyelini %68; Polat ve Aktaş Polat (2016) "Rekreasyonel Tabiat Parklarının Korunan Alanlar Kapsamında İncelenmesi: Mersin İli Örneği", isimli çalışmalarının sonucunda rekreasyon potansiyelini Çamdüzü Tabiat Parkı için %63 ve 100. Yıl Gümüşkum Tabiat Parkı için %85 aralığında değiştiği sonucuna ulaşmışlardır. Yapılan çalışmaların sonuçları incelendiğinde, Istranca (Yıldız) ormanlarının rekreasyon potansiyelinin yüksekliği ve konumu itibarı ile de önemi ortaya çıkmaktadır.

Yine araştırma sonuçlarına göre; Kırklareli İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, Kırklareli Orman İşletme Müdürlüğü, köy muhtarları (Dereköy, Armağan Köy, Beypınar, Gökyaka, Sarpdere, Boztaş, Hamdibey, Avclar, Sislioba) ile yapılan görüşmeler sonucunda elde edilen veriler ve ikincil kaynaklar (Trakya Bölgesi Turizm Master Planı 2013 -2023, 2013; Istrancalar ve Çevresinde Ekoturizm Çalıştayı Sonuç Raporu, 2013), yardımıyla; Istranca (Yıldız) Ormanları'nda gerçekleştirilebilecek turizm aktiviteleri olarak da kamp turizmi, köy turizmi, çiftlik turizmi, gastronomi turizmi, av turizmi, yürüyüş turizmi, bisikletle gezinti, binek hayvanları ile gezinti, motorlu gezi imkanı, sportif olta balıkçılığı, yaban hayatı gözlem, botanik turizmi, peyzaj güzelliği-foto safari, sağlık turizmi, kültür turizmi çeşitlerine uygun olduğu sonucuna varılmıştır.

Ayrıca genel olarak turizm rekreasyon potansiyelinin geliştirilebilmesi için aşağıdaki öneriler geliştirilmiştir.

- Istranca (Yıldız) Ormanları'nda yapılacak turizm amaçlı rekreatif faaliyetler için kamu kurumları arasında sağlıklı bir iletişim ağının oluşturulması sağlanmalıdır.

- Bölge adına alan kılavuzu yetiştirilmesi önemlidir.
- Istrancalar bölgesinde yöreye uygun mimari evler (bungalov tarzı, saz örgüsü ile inşa edilmiş vb.) oluşturulup konaklama imkanı arttırılabilir.
- Ulaşım kolaylıkları oldukça önemlidir. İğneada'da planlanan yat limanının faaliyete geçirilmesi önemlidir ve ayrıca yine hava ulaşımı için İğneada'ya bir helikopter pisti kurulabilir.
- Bölgede eksikliği hissedilen işaret levhaları ve panoları tamamlanmalıdır.
- Orman içerisinde yürüyüş parkurlarının sayısı zorluk derecesine göre sınıflandırılarak arttırılabilir. Benzer biçimde bisiklet parkurlarının sayısı da arttırılabilir.
- Mesire yerlerinin çevre düzenlemesi ve eksiklikleri yeniden gözden geçirilmelidir.
- Orman içinde düzenlenecek manzara seyir terasları, yürüyüş parkurları ve bisiklet parkurlarında ara durak noktalarında dinlenme amacıyla kurulacak aktivite ve bilgilendirmelerin yapılabileceği alanlar oluşturulabilir. Yürüyüş parkurlarında görülebilecek flora ve fauna ile ilgili bilgilendirici görseller paylaşılabilir.
- Orman içerisinde yer alan köylerin özellikle altyapı olanaklarının ve sonrasında üst yapı olanaklarının geliştirilerek turizm açısından daha etkin bir biçimde faydalanılması bunun için de etkin bir planlama çalışmasının gerçekleştirilmesi sağlanabilir.
- Istranca (Yıldız) Ormanları Bulgaristan ile de paylaştığımız ortak bir bölge olduğundan korunması, sürdürülebilirliği ve turizmle ilgili işbirliklerine gidilmesi önemlidir.
- Tanıtım broşürleri, videolar vb. hazırlanarak geleneksel ve sosyal medyada paylaşılabilir.
- Yörede turizm, çevre bilinci ve özellikle Istranca (Yıldız) Ormanları ile ilgili eğitimler düzenlenebilir. Bu amaçla bölge içerisinde müze tarzında bir eğitim kurumu tasarlanabilir.
- Geleneksel el sanatlarının kaybolmaması için (sepet örme, gayda ustalığı vb.) çalışmalar yapılmalıdır.
- Ulusal ve uluslararası seyahat acentaları ile işbirliğine gidilebilir.

Sonuç olarak Gülez (1990) metoduna göre Istranca (Yıldız) Ormanları ormaniçi rekreatyon potansiyeli bu çalışma ile %77 olarak hesaplanmış olup ilerleyen yıllarda alt yapı, üst yapı vb. eksikliklerinin giderilmesi ile çok daha yüksek bir rekreatyon potansiyeline ulaşabilecek özellikler taşımakta olduğu söylenebilir.

KAYNAKLAR

- Aksu V. Ö. (2015). "Korunan Doğal Rekreasyon Alanlarında Donatı Elemanlarının Tasarımları: Altındere Vadisi Milli Parkı Örneği", *Kastamonu Üniversitesi, Orman Fakültesi Dergisi*, (2), 267-278.
- Akten M. ve Akten S. (2011). "Rekreasyon Potansiyellerinin Belirlenmesine Yönelik Bir Model Yaklaşımı: Gülez Yöntemi", I. Ulusal Sarıgöl İlçesi ve Değerleri Sempozyumu, 17-19 Şubat, Sarıgöl, 347-356.
- Akten, M. (2003). "Isparta İlindeki Bazı Rekreasyon Alanlarının Mevcut Potansiyellerinin Belirlenmesi", *Süleyman Demirel Üniversitesi Orman Fakültesi Dergisi* seri: A, sayı: 2, 115-132.
- Akyüz H., Kul M. ve Yaşartürk F. (2014). "Rekreasyon Açısından Ormanlar ve Çevre", *International Journal of Science Culture And Sport*, July, 881-890.
- Altunöz Ö., Tırlı A. ve Arslan E. Ö. (2014). "Hamsilos Tabiat Parkı'nın Rekreasyon Potansiyelinin Belirlemeye Yönelik Bir Araştırma", *Journal of Recreation And Tourism Research (Jrtr)*, 1 (1), 20-38.
- Biyolojik Çeşitlilik ve Doğal Kaynak Yönetim Projesi (2007). Çevre ve Orman Bakanlığı Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü, İğneada Proje Uygulama Birimi. www.gef-2.org.
- Bozkurt, S. G. (2016). "Gürün (Sivas) İlçesinin Rekreasyon Kaynaklarının Belirlenmesi ve Değerlendirilmesi", *Journal of The Faculty of Forestry, Istanbul University*, 66 (1), 318-328.
- Çalık F., Başer A., Ekinci E. ve Kara T. (2013). "Tabiat Parklarının Sportif Rekreasyon Potansiyeli Modellemesi (Ballıkayalar Tabiat Parkı Örneği)". *Yönetim ve Bilgi Teknolojileri Dergisi*, cilt 8, sayı 2, 35-51.
- Ertüzün, E. ve Fişekçioğlu, B. (2013). "Kırsal Alanlarda Yapılan Rekreatif Faaliyetlerin Bölgede Yaşayanlara Etkisi", Ulusal Kop (Konya Ovası Projesi) Bölgesel Kalkınma Sempozyumu Bildiriler Kitabı, 14-16 Kasım, 55-58, <http://www.unikop.org/1/26.html>, 2017.
- Güler N. (2013). "Vize'nin Flora ve Vegetasyonu" T.C. Çevre ve Orman Bakanlığı Vize Orman İşletme Müdürlüğü, 1-59.
- Gülez, S. (1990). "Orman İçi Rekreasyon Potansiyelinin Belirlenmesi İçin Bir Değerlendirme Yöntemi", *İ.Ü. Orman Fakültesi Dergisi*, seri A, cilt 40, sayı 2, 132-147.
- Gürer, N. (2014). "Rekreasyon Alanlarının Tasarlanmasında Temel İlkeler, Ankara Eymir Gölü Örneği", *Journal of Recreation and Tourism Research*, 1 (2), 1-17.
- Hall C. M. ve Page S. J. (2014). *The Geography of Tourism and Recreation, Environment, Place and Space*. Fourth Edition, Taylor & Francis Ltd, London, United Kingdom.
- Istrancalar ve Çevresinde Ekoturizm Çalıştayı Sonuç Raporu (2013). Kırklareli İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü Yayını, Mayıs, İğneada/Demirköy/Kırklareli,

- Kantarçlı, M. D. (1976). "Trakya Ormanlarının Bölgesel Orman Yetiştirme Muhiti Özelliklerine Göre Doğal Ağaç ve Çalı Türleri ile Sınıflandırılması", *İstanbul Üniversitesi Orman Fakültesi Dergisi*, seri: A, cilt 26, sayı 2, 138-210.
- Karaküçük S. (2008). *Rekreasyon: Boş Zamanları Değerlendirme*, Gazi Kitabevi, 6. Basım.
- Karataş, A. ve Sözen M. (2010). "Yıldız Dağları'nın Faunası", AGRER-Agriconsulting-AGRIN Adına Çevre ve Orman Bakanlığı (Ankara) için Hazırlanmış Olan Rapor. Yıldız Dağları Biyosfer Projesi Raporlar Serisi, No. 4.
- Kırklareli İli Doğa Turizmi Master Planı (2013-2023). Orman ve Su İşleri Bakanlığı, I. Bölge Müdürlüğü, Kırklareli, <http://bolge1.ormansu.gov.tr/1bolge/anasayfa/dogaturizmi>, 2017.
- Kırklareli Valiliği, Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, ÇED, İzin ve Denetim Şube Müdürlüğü (2015). "Kırklareli İli 2014 Yılı Çevre Durum Raporu", http://www.csb.gov.tr/db/ced/editordosya/kirklareli_icdr2014.pdf
- Korkmaz N. ve Karadeniz N. (2004). "Nallihan-Hoşbebe Orman İçi Dinlenme Yerinin Rekreasyon Kaynaklarının Geliştirilmesi", *Tarım Bilimleri Dergisi*, 10 (1), 24-30.
- Kurter, A. (1978). Istranca (Yıldız) Dağlarının Temel Yapısal ve Jeomorfolojik Özellikleri (Yeni Görüşlerin Işığında), *Güneydoğu Avrupa, Güney-Doğu Avrupa Araştırmaları Dergisi*, sayı: 6-7, İ. Ü. Edebiyat Fakültesi Yayınları, 1-29.
- Kuvan, Y. (1998). "Balıkesir Yöresinde Orman Rekreasyon Kaynaklarının Yönetimi, Sorunları ve Çözüm Yolları", *İstanbul Üniversitesi Orman Fakültesi Dergisi*, cilt 48, sayı 2, 70-95.
- Kültür ve Turizm Bakanlığı (2007). Türkiye Turizm Stratejisi 2023 Eylem Planı 2007-2013. <https://www.kultur.gov.tr/Eklenti/906,ttstratejisi2023pdf.pdf?0>
- Naggle G. (1999). *Tourism, Leisure and Recreation*, Walton-On-Thames, Surrey: Nelson.
- Pehlivanoğlu M. T. (1976). "Rekreasyon ve Ormaniçi Rekreasyon Planlaması", *İstanbul Üniversitesi, Orman Fakültesi Dergisi*, seri B, cilt 26, sayı 2, 142-170.
- Polat S. ve Aktaş Polat S. (2016). "Rekreasyonel Tabiat Parklarının Korunan Alanlar Kapsamında İncelenmesi: Mersin İli Örneği", *NWSASOS, Social Sciences*, volume 11, no 2, 85-115.
- Serengil Y. (2010). "Yıldız Dağları'nın Hidrolojisi", AGRER-Agriconsulting-AGRIN Adına Çevre ve Orman Bakanlığı (Ankara) için Hazırlanmış Olan Rapor. Yıldız Dağları Biyosfer Projesi Raporlar Serisi, No.2.
- Trakya Bölgesi Turizm Master Planı 2013 -2023 (2013). TR21 Trakya Bölgesi Turizm Master Planı (TMP) Trakyaka ve Boğaziçi Üniversitesi Turizm İşletmeciliği Uygulama ve Araştırma Merkezi.
- Türker G. Türker A. ve Güzel Ö. (2014). "Turistik Ürün Çeşitlendirmesi Kapsamında Dalyan Destinasyonunun Rekreasyon Potansiyelinin Değerlendirilmesi", *International Journal of Science Culture and Sport*, SI (2), 70-86.

- Tütüncü Ö. (2012), "Rekreasyon ve Rekreasyon Terapisinin Yaşam Kalitesindeki Rolü", *Anatolia: Turizm Araştırmaları Dergisi*, cilt 23, sayı 2, 248-252.
- Uslu, Ş. ve Ayaşlıgil, T. (2007). "Kent Ormanlarının Rekreatif Amaçlı Kullanımı ve İstanbul İli Örneğinde İrdelenmesi", *Yıldız Teknik Üniversitesi Mim. Fak. e-Dergisi*, cilt 2, sayı 4, 213-236.
- Uzun S. ve Müderrisoğlu H. (2010). "Kırsal Rekreasyon Alanlarında Kullanıcı Memnuniyeti: Bolu Gölçük Ormanı Dinlenme Yeri Örneği", *Süleyman Demirel Üniversitesi Orman Fakültesi Dergisi* seri: A, sayı 1, 67-82.
- Yılmaz H., Karavaş B. ve Erdoğan Y. E. (2009). "Gülez Yöntemine Göre Kafkasör Kent Ormanının Rekreatif Potansiyelinin Değerlendirilmesi", *Artvin Çoruh Üniversitesi Orman Fakültesi Dergisi*, 10 (1), 53-61.
- <http://bolge1.ormansu.gov.tr/1bolge/Files/t%C3%BCm%205.pdf>, 2017.
- <http://index.havaizleme.gov.tr/Index?stations=52>, 2017.
- http://rp5.ru/Kirklareli_kentine_ait_hava_durumu_arşivi, 2017.
- http://www.demirkoy.gov.tr/default_b0.aspx?content=1011, 2017.
- <http://www.haritatr.com/harita/Istranca-Daglari/57818>, 2017.
- <http://www.igneada.bel.tr/i6.html>, 2017.
- <http://www.igneadaresort.com/igneada-resort-hotel-spa/aktiviteler.html>, 2017.
- <http://www.kirklarelikulturturizm.gov.tr>, 2017.
- <http://www.longozukoru.org>, 2017
- <http://www.nufusu.com/il/kirklareli-nufusu>, 2017.
- <http://www.trakyanet.com/trakya/kirklareli/kirklareli/118-mesire-yerleri.html>, 2017.
- <http://yildizdaglari.cevreorman.gov.tr/downloads>, 2017.
- https://rp5.ru/K%C4%B1rklareli_kentine_ait_hava_durumu_ar%C5%9Fivi, 2017.
- <https://www.mgm.gov.tr/veridegerlendirme/il-ve-ilceler-istatistik.aspx?m=KIRKLARELI>, 2017.